

kerülve kiütéseket, nehezen gyógyuló, égési sebhez hasonló bőrbetegedést idéz elő, mellyel harcolni lehetetlen. A Lost e hatását elősegíti, hogy nágy mértékben tapad a bőrhöz s a bőrön keresztül igen rövid idő múlva felszívódik. A fertőzés pillanatától számított 3 percen belül még organikus oldószerekkel (pl. széntetrakloriddal) eltávolítható, 15 perc alatt azonban a bőrön át felszívódik. Mérgező hatását fokozza azon körülmény, hogy a Lost csöpp fájdalmat nem okoz (az érzés olyan, mintha olaj csöppenne a kézre) s a hatás nem nyilvánul meg azonnal, hanem csak néhány (rendesen 5—6) óra múlva keletkezik égési sebhez hasonló hólyag, mely tovább gennyedve, csak hosszú és lelkiismeretes orvosi kezeléssel gyógyítható. A gennyes hólyag tartalma szintén fertőző!

(Folytatjuk.)

Hrabák István.

Gyakorlati fogások és eljárások

A földrajztanításban általában használatos módszer az utaztatás. Felültetjük a gyermeket a képzeletbeli vonatra és elmondhatjuk vele, milyen állomásokra érkezik, mit lát, miről nevezetes a hely stb.

Van ennek az utaztató-módszernek egy változata, amely a gyermeki képzelet segítségével nemcsak az egyes városokat és azok nevezetességeit láttatja meg a tanulóval, hanem annál többet, sokkal többet.

A gyermek meseváró lelke akkor a legboldogabb, ha alkalmat adunk neki az elképzelésre. Ez a munka nemcsak gyönyörűség lesz a gyermekek számára, hanem érdeklődésüket is állandóan ébrentartja s a tantárgyat megszeretteti velük. Hogyan történjék ez?

Utazzunk el most gyermekek, hazánk északi hegyvidékére! És a sok gyermek már is boldogan mutatja a térképen a haladás irányát, hogy merre is menjünk. Amikor aztán odaértünk már a hegyek aljához, így szólok hozzájuk:

— Most pedig hunyjátok be a szemeteket, gondoljátok magatok elé a vidéket és mondjátok el, mit láttok?

Most aztán hagyjuk őket beszélni. Egyik is mond valamit, mit lát, a másik is, így összetevődik egy kép, amit maguk rajzoltak maguknak.

Azután előveszünk egy szemléltető képet, amely az illető tájegységet mutatja be, lehetőleg színes képen, s megfigyeljük annak minden részletét. Amikor így kiegészítettük a gyermekek hiányos elgondolásait, újra behunyják szemüket és ráirányítjuk a figyelmet arra, képzeljék el, milyen lehet ez a táj télen? Ha alkalom kínálkozik rá, egy-egy kis történetet is elbeszélünk, vagy

ha a gyermekek tudnak ilyet, mondják el ők. Azután azt beszéljük meg — szintén elképzeléssel — milyen lehet ez a vidék nyáron? Milyenek a hegyek? Kik járnak az erdőkben, mit csinálhatnak? Közben a térképet is meg-megnézzük, amikor egy vidéket bejártunk. Szóba kerül itt a vidék növényzete, állatai, a lakosság ruházata, foglalkozása, esetleg a városok látkepe, házai, milyen a lakosság élete, mit csinálnak, hogyan keresik meg mindennapi kenyerüket, milyen a bánya, hogy mennek le oda stb. Hol dolgozzák fel a bányából felhozott ércet, mire használják őket, hogyan szállítják le a fákat? Milyen folyók folynak az Alföld felé, hol folynak?

Amikor az anyagot így már átvettük, akkor következik a megerősítés, számonkérés. Ez az összefoglalás már könnyen megy, mert nem száraz adathalmazt kaptak a gyermekek, hanem élményeket, megismerkedtek a tájegység életével, hangulatával. A megerősítést elősegíthetjük úgy is, hogy az egy vármegyébe tartozó helységneveket csoportonként leírva, mindenik név után odarajzoljuk a helységet jellemző nevezetességet. (Még jobb lesz ez akkor, ha magát a térképet — természetesen csak nagyon leegyszerűsített vázlat formájában — rajzoljuk meg és az ott feltüntetett városok és községek neve mellé rajzoljuk oda nevezetességeiket néhány vonással.) Így például Herenc mellé egy porcelláncsészét vagy tálat, Tokaj mellé egy szőlőfürtöt, Verpelét mellé egy dohánylevelet, Ujfehértó mellé egy fej káposztát és burgonyát, Mezőkövesd mellé egy matyó-terítőt, Diósgyőr mellé gyárkéményes épületet a fürdők mellé egy teknőt, vagy fürdőkádat rajzolunk.

De felhasználhatjuk az elképzeltetést más tárgyaknál is, mindig hálás és a gyermekek öntevékenységét fokozó, figyelmüket lekötő, élvezetes órákat szerzünk nekik, amellet a tanítási anyag elsajátítása is jobban sikerül, mivel a puszta észbeli megtartás helyett itt a képzeletet is igénybe vettük.

K. Gy.

Irodalom

A tanító tanácsadója

Az iskolai nevelő-tanító munka megkívánja, hogy a tanító minden nap és minden órára teljesen felkészülve lépjen tanítványai közé. Nem kell ezt hangsúlyozni, hiszen a lelkiismeretes tanító eddig is megtette ezt minden biztatás nélkül is. Most azonban, hogy az Iskolafelügyelők részére kiadott Utasítás napvilágot látott, s abban rendelet jelent meg a tanítási vázlatok készítéséről, igen sok tanító — különösen a tanyai vagy községi-ekre gondolunk itt elsősorban — kerül abba a helyzetbe, hogy nem tud haladni a kor követelményeivel. A vázlatokat elkészíti ugyan szorgalmasan, de azokban semmi haladás, semmi az élet-